

# LAD BOŻY

TYGODNIK DLA RODZIN KATOLICKICH

Rok 3 — Nr. 8 (79)

Włocławek, 23 lutego - 1 marca 1947 r.

Cena 3 złote

## Czas zbawienia

Wielki Post nazwano wspólnymi rekolekcjami całej rodziny chrześcijańskiej. Zawsze pamiętamy, że celem naszym jest chwała Boża i zbawienie własnej duszy. Ale w tym okresie usilniej mamy się troszczyć o uświęcenie własne. Chociaż każdy z nas obowiązany jest do walki z grzechem jednak w tym czasie energiczniej do niej przystępujemy. Opanowywanie złych skłonności ciała osiągamy przez częstsze myśli o odpowiedzialności przed Bogiem i odmawianie sobie przyjemności. Zrywamy z tańcami i zabawami, wstrzymujemy się od pokarmów mięsnych. Robimy to zaś nie z własnej zachcianki czy chwilowego kaprysu, ale dlatego, że tak Kościół św. nakazuje. Stosujemy się do szczegółowych jego przepisów. Jest w tym i wyraz solidarności naszej z instytucją Bożą, jest też i wielka korzyść duchowa. W ten bowiem sposób łamiemy swoją samowolę, a wolę naszą tak niejednokrotnie bardzo kapryśną naginamy do woli Bożej, wyrażonej w przepisach Kościoła. Kościół jako wspólna matka nasza, na mocy zlecenia Jezusa Chrystusa, organizuje nasze życie duchowe. Roztropnie, z myślą o prawdziwym dobru człowieka kieruje naszymi umartwieniami. Wejść będzie nam przypominał każdego dnia obowiązek postu i umartwienia. Naprzód przedstawi nam przykład samego Mistrza. W ewangelii na dzień dzisiejszy opowie właśnie, jak Jezus pościł przez czterdzieści dni.

W lekcji przypomni nam zachętę i napomnienia, skierowane do Koryntian przez św. Pawła, który wielkim słowem rozpoczyna swoją naukę.

— Napominam was iżbyście nie na darmo wzięli łaskę Bożą.

Właśnie chodzi o to utrzymanie łaski Bożej w sobie. Nie wolno nam jej tracić, gdyż ona jest więzią, spajającą nas z Bogiem, wprowadzającą życie Boże do duszy. Wszelkie umartwienia mają na celu albo usunięcie grzechu, albo osłabienie jego skutków, albo umocnienie łaski Bożej w duszy. Wielki post jest jednym z etapów walki człowieka z grzechem. Kto nie rozumie tej konieczności życiowej, kto nie umie pojąć, że najistotniejszym zadaniem człowieka na ziemi jest bezustanne przekształcanie siebie w dziecko Boże, żyjące w miłości z Bogiem i zjednoczone z Nim przez łaskę, ten też nie zrozumie istotnego sensu wszelkiego umartwienia, a więc i celu wielkiego Postu. Trzeba też pamiętać, że grzech pierworodny wprowadził do życia człowieka klótnię — ciało klóci się z duchem i buntuje przeciwko niemu. Wysiłek nasz idzie w kierunku opanowania tych buntowniczych sił, któreśmy odziedziczyli z grzechem pierworodnym i pogłębili przez nasze własne winy.

Dokonyjemy tego przez pokutę, umartwienie i post. Jest to jeden ze środków ujarzmiania w sobie człowieka cielesnego.

Św. Paweł kreśląc plan naszego nawracania się do Boga nazywa czas naszej poprawy — okres Wielkiego postu — czasem pożądanym i dniem zbawienia. Zachęca do znośzenia w cierpliwości wszelkich utrapień podejmowania dobrowolnych umartwień, czuwania i postach. To jedna kategoria postu. Jest i druga — ćwiczenie się w czystości duszy, pogłębianiu wiedzy o Bogu, pobłażliwości, dobro-

ci, miłości nieobludnej; w kształtowaniu siebie na modłę Ducha św. gdzie miłość, prawda i moc Boża i sprawiedliwość staje się najwyższymi zasadami.

Post to nie tylko odmówienie sobie kawałka mięsa w dni zakazane. — To także umartwienie i pogłębianie duszy przez unikanie grzechów i przez poznawanie lepsze i częstsze prawd Bożych. Czytanie książek religijnych, rozważanie tajemnic Męki Pańskiej też należy do środków uświęcających nas.

Zwłaszcza te dwa ostatnie. Jakżeż by o wiele mniej grzechu było na świecie gdyby wierni wgłębiali się w treść Męki Pańskiej.

Podajmy mocną walkę z grzechem w jakiegokolwiek on się formie przejawia. Czasy dzisiejsze znamionuje siła i zdecydowanie. Miejmy siłę ducha i odwagę. Bóg jest z nami. Jakaż wielką myśl miał Kościół w tym, że na pierwszą niedzielę W. Postu umieścił we mszy św. cały psalm 90. — Kto się w opiekę podda Panu swemu. Cały on przepojony wielką, niezmożoną ufnością w opiekę Bożą. Pan Najwyższy tarczą osłania każdego. Tysiące strzał mu nie zaszkodzi. Smok-szatan nie pokona. Aniołom swoim każe pilnować winnego bojownika. Tylko walczmy. Nieustępliwie zmagajmy się z grzechem. Tępy go w nas i gdziekolwiek go spotykamy. Walczymy z grzechem w imię Boga. Więc o Bogu nie zapominajmy.

Nadzieją otwiera się dzisiejszy introit:

— Wzywać mnie będzie, a ja go wysłucham. Wyratuję go i wsławię go.

X. Dr Mirski.

# List pasterski

W ubiegłym tygodniu podaliśmy list pasterski Episkopatu Polski. Do listu tego Paster Diecezji naszej J. E. Ks. Biskup Radoński dodał uwagi, które obecnie naszym czytelnikom podajemy.

## Ukochani Diecezjanie!

Oto słyszeliście głos buskupów polskich. Księża biskupi, jedynie w sprawach wielkiej wagi, obcudzących cały naród, odzywają się do wiernych swoich wspomnianym listem pasterskim. Musi więc to nieśczęsne pijaństwo być za dni naszych ziem przeogromnym, niebezpieczeństwem grożącym zagładą ludowi polskiemu, skoro od Boga postanowieni stróże Kościoła uderzają.

## W WIELKI DZWON

na alarm:

Wróg wtargnął w granice Ojczyzny! Zajmuje wioski i miasta, zaotyłwa niezwycięzone dotąd progi domów polskich, panosząc się poczyną przy ognisku domowym, wypęza stamną na pomewierkę zgowę i miłość rodzinną, uczciwość i skromność, szczęście i powodzenie. Tym wrogiem, któremu się tak łatwo poddają Polacy — to alkohol. Kzecz niepojęta, niezrozumiała: ten naród, który umiał stawie czoło najeźdźcy, którego nie złamał Hitler, kapitułuje teraz, składa bron, otwiera drzwi swoich domostw przed gorszym może nieprzyjacielem i zgroźniejszym. Tymym gardziliście, z tym się kumacie. Tymego scigała wszędy nienawiść, tego do serca się tuł. Znak to, że wróg ten dobrze się umie maskować, ukrywa swoje żądło, nie daje poznać, jaki jad sączy w dusze. Nieszczęśliwe ofiary obozów koncentracyjnych wykanczono zastrzykiem trucizny albo duszeniem w uszczelnionych komorach gazowych.

## WROG ALKOHOL

podobnie działa, choć rozkłada swoją robotę na dłuższy czas: też on wstrzykuje zaojczy plyn worganizm ludzki i gazuje umysł i serce. Jego ofiary giną powoli, ale zginąć muszą.

Naród, który popadł w szpony alkoholizmu, skazany jest na zagładę. Rozległe dzierżawy Stanów Zjeunoczonych Ameryki zamieszkiwały szczepy, które odkrywcy europejscy nazwali Indianami. Był to lud bitny, zdolny, kochający swoją wolność, swoje odwieczne bory i bezkresne puszczę. Ale cóż:

przyszli biali ludzie z za oceanu i poczęli wypędzać tubylców coraz dalej w głąb kraju, zabierając im ich ziemię rodzinną. A wymyślili sposób tępienia pierwotnych ludów iście szatański: zapoznali ich z nieznaną im dotąd

## „OGNIŚCIĄ WODĄ“.

Wódka zdziesiątkowała szczepy Indian amerykańskich bardziej niż strzeżony kolonistów. Bo lud rozpięty traci siły i energię życiową, karleje, wyradza się i powoli wymiera.

Dowiadując się podczas objazdów wizytacyjnych w diecezji o stanie materialnym i moralnym poszczególnych parafii, przekonałem się, że dzisiaj bodaj największym nieszczęściem, jakie zwalnia się na lud polski, to plaga pijaństwa. I kto najczęściej pije: można by przypuszczać, że ci co mają na to, zamożniejsi. Tymczasem jest odwrotnie. Biedni, ci co na grosz ciężko pracują w największym znoju, ci co najczęściej ten krwawo zapracowany grosz powinni szanować, ci go lekkomyślnie przepuszczają za kieliszek trucizny alkoholowej. Tak, trucizny; bo „alkohol“ ponoć w języku arabskim znaczy trucizna.

Z bólem stwierdzają Księża Biskupi, że „popijają nieszczęśliwi już także kobiety“. A ja dodam coś jeszcze strasniejszego: piją wodkę

## NAWET DZIECI.

I kto jest tym gorszyicielem maluczkich? Nieszczęśliwi — rodzice! W Starym Testamencie czytamy, jak to za rządów bezbożnych królów Achaza i Manassesa wkładał się do Izraela onyony kuit pogańskiego bozka Moloch, któremu w niepojętym szale czy otumanieniu rodzice składali na ofiarę własne dzieci, wrzucając je do ognia rozpalonego u stop posągu bozka. Przeciwn tym haniebnym zoro-

niom rodzicielskim występowali z wielką mocą prorocy: Izajasz, Jeremiasz i Ezechił. Oto co mówi Pan przez Jeremiasza: *Czynili synowie judzcy złość w oczach moich, palili synów swych i córki swe w ogniu, czegom nie rozkazał, anim pomyślał w sercu moim... i będzie dolina ta zwana doliną Morderstwa*“ (Jer. 4, 30).

Ukochani moi. Czyż rodzice polscy, dający wódkę nieletnim dzieciom, nie przypominają tamtych, z przed wielu wieków? Polscy rodzice Molochowi pijaństwa oddają swe dzieci, pozwalając im pić, a nawet ucząc, smakować w wodce. Co z takich dzieci wyrośnie?

## NAŁOGOWI PIJANICE!

Czyż nie zabrzmia wam w uszach groźne słowa Pana Jezusowe: „*biada człowiekowi, przez którego zgorzenie przynadzi*“ (Mat. 18, 7). A jeśli to zgorzenie przychodzi przez ojca lub matkę, to już nie biada, ale stokroć biada! Jak odpowiedzą tacy rodzice przed sądem Bozym za zepsucie własnego dziecka?

Jeszcze inne zło muszę napiętnować, a łączy się ono z pijaństwem, a właściwie jest jego następstwem. Odwiedzałem podczas wizytacji szpitale. Opowiadał mi lekarze i siostry pielęgniarki, że nie ma bodaj jednej niedzieli, by nie przywożono w nocy ludzi poranionych, pozganych, pobitych. Są to

## OFIARY ZABAW

niedzielných. Tak to pijatyka kończy się pijatyką. A z tych krwawych bójek, którymi snanbiono dzień Pański, ile wypływa ziego, ile nowej obrazy Boskiej. Przecież przed wojną, cnoć zdarzały się też takie wypadki, nie były tak nagminne, tak powszechne, jak dzisiaj.

Wzywam wszystkich ludzi dobrej woli, którzy nie chcą, by Polska zatonała w bagnie zepsucia: ratujcie Naród polski! Podajcie sobie ręce do wspólnej akcji. Tępic pijaństwo. Pijaków nie wpuszczaj do domów, usuwać ze słowatyzszen. Niech idzie za nimi powszechna pogarda i obrzydzenie wszystkich uczciwych ludzi. Wtedy odnowi się oblicze naszej polskiej ziemi, naszych wsi i miast i pobogostawi nam na nową przyszłość Wszechmogący Bóg. Amen.

We Włocławku, w dzień M. B. Gromnicznej, 2 lutego 1947.

† Karol Mieczysław, Bp.

## Religijność w Austrii

Austriacka młodzież była przed wojną zrzeszona w licznych i bardzo czynnych organizacjach religijnych. Zajęcie Austrii przez hitlerowców położyło kres tej pracy religijno-społecznej. — Obecnie odżyły już katolickie związki młodzieży i gromadzą w swych szeregach liczne rzesze panien i młodych mężczyzn. Zainteresowanie życiem religijnym widoczne jest zwłaszcza wśród młodzieży rolniczej i robotniczej.

## W przedziale kolejowym

Pociąg zatrzymał się na małej stacyjce. Do przepelnionego przedziału trzeciej klasy wszedł stary, pochylony wiekiem ksiądz. Taki pocziwy, wiejski proboszcz w wytartej i podniszczonej sutannie. Przystanął na środku przedziału i oddychał głęboko z utrudzenia. Dwaj wytworni panowie siedzący w przedziale przerwali natychmiast rozmowę.

Twarz młodszego pokryła się odrazu maską głębokiego chłodu i niechęci. Starszy natomiast poderwał się i ustąpił swego miejsca księdzu. Ksiądz, dziękując uprzejmie, zajął wolne miejsce i odpoczywał po męczącym, długim marszu.

Upłynęło zaledwie pół godziny gdy ksiądz zaczął żegnać się z miłym towarzyszem podróży i opuścił przedział. Starszy pan zajął znów swe dawne miejsce.

— Dziwisz się pan zapewne — zwrócił się do swego młodszego towarzysza — że ja protestant okazuję tyle szanowania księdzu katolickiemu. Popróbuję to panu wyjaśnić i sądzę, że przestanie się pan dziwić. Pozwoli pan sobie opowiedzieć pewną przygodę z mego życia?

Młodszy skinął głową.

— A więc zaczynam. Przed wielu laty pracowałem jako ksiązkowy w wielkim przedsiębiorstwie budowlanym. Zdarzyło się pewnego dnia, że znalazłem się w przedziale kolejowym, obładowany większą sumą niż zwykle. Nie wiem już dziś dokładnie ile tego było, napewno jednak kilka tysięcy. Znalazłem wygodne miejsce, przygotowałem się do podróży i czekam, aż pociąg ruszy. Tuż przed odjazdem otwierają się drzwi i do przedziału wchodzi barczysty, rosły człowiek.

— Szkoda — myślę sobie — że nie będę sam — i przypatruję się przybyszowi. — Najprawdopodobniej robotnik — stwierdzam. — Ręce ma silne i twarde, nawykłe do pracy i trudu.

Tymczasem towarzysz mój zaszył się w najciemniejszy kącik, kapelusz nacisnął na oczy i zabierał się do drzemki. Pociąg ruszył. Na podmiejskiej stacji uchyliły

się drzwi i do naszego przedziału wszedł trzeci podróżny. Był nim ksiądz katolicki. Spochmurniałem na widok tego czarno odzianego jegomościa. Wtedy, mój miły panie, i ja nie lubilem księży.

Tymczasem zjawienie się księdza wywarło wręcz przeciwne wrażenie na moim milczącym towarzyszu. Człowiek ten ocknął się nagle ze swej dotychczasowej drzemki, przysunął się do księdza i wdał się z nim w ożywioną rozmowę.

Ksiądz osiągnąwszy wkrótce cel podróży, opuścił przedział. Wtedy zacząłem sobie używać dowoli. Nie było obelgi, którebym nie rzucił na znienawidzonych przeze mnie księży katolickich. Począłem miotać oszczerstwa na cały Kościół Katolicki.

Nagle mój towarzysz zerwał się, jakby go zły pies ukąsił. Stał przede mną rosty, ogromny, z zaciśniętymi pięściami. Oczy błyszczały mu gniewem. Wspaniała był w tym uniesieniu, choć przyznam się, że potrafiłby mnie zgnieść jedną dłonią. Ciężka, spracowana ręka opadła na moje ramię, a z ust wydarły się słowa, których po dziś dzień nie zapomniałem.

— Dlaczego pan łży religię — zaczął wzburzoną głosem. — Czy pan wie w ogóle, czego uczy Kościół, czego pragnie i o co walczy? Czy pan wie, ile ten pogardzany przez pana Kościół wyświadczył ludziom dobrego?

Zamilkłem przestraszony.

— To jakiś szaleniec — przeleciało mi przez myśl. Ten zaś mówił dalej.

— Czy zdaje pan sobie sprawę, że moje przypadkowe spotkanie się przed chwilą z księdzem ocaliło panu życie? Od wielu tygodni jestem bez pracy i nie mam już nic do stracenia. A pan wiezie pieniądze. Dużo pieniędzy. Śledziłem pana. Widziałem jak wychodził pan z banku. Włóczyłem się za panem cały dzień, ponieważ powiedziałem sobie, że te pieniądze, znajdujące się obecnie tak blisko, muszą być moje. Wreszcie znalazłem się w przedziale. Sam na sam z panem! A na tej linii panuje słaby ruch. Jest noc, mijamy bezludną okolicę

i kolejarz sprawdził już nasze bilety. Nikt nam nie przeszkodzi. Niech pan spojrzysz na te ręce. Przywykły do silnych chwytów i unoszenia wielkich ciężarów. Nimby pan zdobył się na jakikolwiek głos, już te ręce uspokoiłyby pana na zawsze. Mogę pana wyrzucić z przedziału na szyny, a potem zabrać pieniądze. Któż z ludzi zdołałby mi przeszkodzić? A jednak Najwyższy dzierżył swą opiekunczą dłoń nad pana głową, a mnie sprowadził z drogi zbrodni. Nagłe zjawienie się księdza wskrzesiło we mnie cały świat uspiionych zdawało się na zawsze myśli. Zmarnychwstały obrazy przeszłości. — Dzieciństwo czyste, rodzice do brzy. Wspomnienia te w należytych świetle pokazały mi pochyłą drogę, na której się znalazłem. Obecnie czuję się jak dziecko, które z wiarą i ufnością przysłuchuje się słowom kapłana, rzucającego błogosławione ziarna religii w młode serca. Nie potrzebuje się pan niczego obawiać. Przewyciężyłem się.

A ja w pierwszej chwili głosu nie mogłem dobyć z przerażenia. Nie próbowałem się nawet ratować. Później skoro upewniłem się, że rzeczywiście nic mi nie grozi, przyrzekłem nieszczęśliwemu, że zajmę się jego losem. Wcisnąłem mu też mimo jego sprzeciwu kilka złotych z własnych pieniędzy. Poprosiłem go również, aby w najbliższy poniedziałek przyszedł do mego biura.

— Przyszedł?

— Tak, przyszedł i dostał pracę. Dzisiaj jest dzielny człowiekiem i jeszcze dzielniejszym pracownikiem. Ta wspólna jazda nocnym pociągiem uczyniła z nas przyjaciół. Nie mówimy o tym nigdy, ale obaj pamiętamy tę godzinę, w której jeden zrozpaczony człowiek odnalazł prawą drogę, drugi zaś nawrócenie.

Młodszy podróżny pograżył się w milczeniu. Poważne rysy zniechęciły i stężały w głębokim skupieniu. Po chwili jeno uściśnął dłoń swego towarzysza i znowu zapatrzył się przed siebie. Może w tej sekundzie padło i w jego duszę ziarno, które rozwinie się we wspaniały owoc.

Tylko młocść nadprzyrodzona i ościbista ofiara każdego katolika przyspiesza odrodzenie Narodu w duchu jasnogórskich ślubów

Biskupem-sufraganem poznańskim został mianowany Ks. Franciszek Jedwabski, kanclerz Kurii arcybiskupiej i kanonik kapituły poznańskiej.

# Gawęda pielgrzyma

Minęło już 7 lat i 24 tygodnie od tego czasu, gdy w „Tygodniku Polskim“, przedwojennym katolickim piśmie naszej diecezji ukazała się moja ostatnia gawęda.

Pamiętam dobrze, jak stanąłem z gawędą w rękę przed ówczesnym ks. redaktorem Henrykiem Sulińskim, to wówczas szybko skierowaliśmy rozmowę na temat zbliżającej się wojny. Jeszcze wówczas, a było to przed 1 września 1939 r. zdania o wojnie były podzielone. Rozmaicie mówiono, a najwięcej było takich, którzy twierdzili, że Niemcy nie odważą się napaść na Polskę, jako że z nami jest Anglia i Francja.

Gdy przyszedłem następnego tygodnia, już wojna wrzała w całej pełni. Mimo to Zakłady Diecezjalne nie przerwały pracy. Wobec tego i ja napisałem jeszcze parę słów. Miały one ukazać się w „Tygodniku“ na niedzielę 10 września 1939 roku. I ukazały się. Były wydrukowane... ale już do Was, Czytelnicy, nie dotarły. Nie było poczty i koleje nie chodziły. 14-go września Niemcy zajęli Włocławek.

A potem wiecie wszyscy co było. Wojna, głód, poniewierka, obozy, śmierć wielu milionów Polaków i... Lepiej nie wspominać, bo przez gardło nie chcą przejść te słowa... Duszą i wżerają się mocno w serce...

Dobry Bóg zostawił nas przy życiu. Zostałem i ja, żywy i cały.

I oto znów piszę do Was, ale już nie w „Tygodniku“, ale w „Ładzie Bożym“, bo tak się teraz ten nasz tygodnik nazywa.

I gdy tak sobie pomyślę trochę nad tym cośmy wszyscy przeżyli i nad tym cośmy to w okresie nieszczęśliwych wojennych Panu Bogu i Matce Najświętszej obiecywali w wypadku, gdy przy życiu zostaniemy, i nad tym, jak to teraz o tych obietnicach zapominamy i wróciwszy znów do dawnych wad, bodaj jeszcze większych niż poprzednie, to znów człowiekowi jakos się robi markotno i nijako...

A już najgorsze ze wszystkiego to pijaństwo. Wódka i bimber. Wszędzie i zawsze. Wesele z wódką, chrzciny z wódką, po pogrzebie — wódka, otwarcie świetlicy — dalej że korki z flaszek do galopu, poświęcenie sztandaru — trzeba zakropić, wraca straż pożarna od ognia — trzeba się roz-

grzać, zebranie gminne, czy gromadzkie — trzeba wstąpić na jednego, spotka się dwóch chłopów — już narada, jak i gdzie wypić...

I tak w kółko od rana do wieczoru, od poniedziałku do niedzieli, od Nowego Roku do Sylwestra — nic więcej ino wódka, wódka i jeszcze raz wódka!

Ażebym tylko to! Nasz Najdosłojniejszy Pasterz w ostatnim liście pasterskim to pisze, że jak zwiedzał w naszej diecezji szpitale to rozmawiał z doktorami i z siostrami. I co opowiadali?

Otóż mówili, że jak tylko nadejdzie sobota lub niedziela to zatrzesienie ilu rannych przynoszą lub przywożą do szpitala.

Rannych? A dlaczego tylko w sobotę lub niedzielę?

Ba! Wiadomo! W soboty lub niedziele odbywa się przecież „muzyka“. A przy muzyce jest potańcówka. A cóż to za taniec jak sobie chłopak nie golnie parę kielichów, a potem, że to „od wódki rozum krótki“, więc dalejże zwałda o dziewczynę i w ruch pięści, noże... no i są ranni, a czasem nawet zabici.

I oto z niedzieli, ze świętej niedzieli, dnia Chwały Bożej, staje się dzień obrazy Bożej.

Czy to już wszystko? Czy to tylko chłopcy wódkę piją? Gdzież tam!

Wszyscy dzisiaj piją! Piją dziewczyny i kobiety, pije młodzież a i małemu dziecku niejedna matka podaje kieliszek z wódką.

— Naści trochę, posmakuj! To ci pójdzie na zdrowie!

— Ale wam się kumo chłopak udał, ale udał! Przecież on już pije jak stary!

— Bo też się wrodził w mojego starego — odpowiada kuma. — Fajny chłop z niego wyrośnie — dodaje z dumą. Zapomina jednak, że ten jej stary nieraz właśnie po wódcę kijem jej plecy wymłócił, aż w całej wsi trzeszczało.

Takie to się dzisiaj gadki i rozmowy słyszy.

Ja sam byłem świadkiem takiego wypadku. Pojechałem niedawno na otwarcie świetlicy dla działkowców. W byłym dworze urządzono świetlicę — ładną, dziecięczą działkowców na scenie popisywały się, jak umiały; było dużo przemówień a potem poczęstunek.

No bo jakże! Otwarcie świetlicy bez wódki? Nie do pomyślenia!

Usiadłem więc i ja do stołu. Podano nam ciepłą strawę i wódkę. Obok mnie siedziała kobiecina ze synkiem. Miał może 6, może 7 lat. Patrzę ja, przyglądam się wszystkim gościom, aż tu widzę moja sąsiadka łaps! za butelczynę. Wypiła jednego, drugiego, a potem nalewa trzeciego i podaje chłopcu.

— Przecież to dzieciak jeszcze! — mówię do sąsiadki.

— Nie szkodzi! Zwyczajny. Już prawie dwa lata pije. A tu w świetlicy zimno, niech się dzieciśko łozgrzeje!

Ponieważ wiedziałem, że przy stole tej pocziwej, ale jednocześnie głupiej matce do rozumu nie przemówię, więc tylko odebrałem jej flaszkę z rąk i powiedziałem:

— Musicie, kochana matko, pamiętać o tym, że inni też chcą się napić! — i przesunąłem flaszkę daleko na środek stołu.

Takie zdarzenie to jedno ze setek tysięcy. I grzech, i obraza Boga, i marnowanie zdrowia!

Co ja jednak będę Wam o tym pisał, kiedy Wy sami to wszystko dobrze rozumiecie. Taka jakaś choroba opanowała wszystkich i nijak z niej wykurować się nie można.

A jest teraz okazja! Jest lekarstwo! Jest!

Nadszedł Wielki Post. Nie obowiązuje nas katolików post ścisły, bo wiadomo, trudno jest jeszcze i ciężko żyć w tych czasach powojennych. Nie od razu Kraków zbudowano! Ale gdybyśmy tak sobie powiedzieli, że w Wielkim Poście nie będziemy pić wódki. Wyrzekniemy się jej. Zrobimy z tego chorobliwego upodobania do wódki taką ofiarę. Myślicie, że Pan Bóg jej nie przyjmie?

Przyjmie napewno i pobłogosławi!

Ja już kończę! Odezwe się do Was na przyszły tydzień. Na zakończenie mam do Was prośbę. Pisście do mnie wszyscy często i dużo. Pisście o tym co Was boli i co Was obchodzi. Adresujcie tak: Tygodnik „Ład Boży“ — Włocławek, ul. Brzeska 4 (dla Pielgrzyma).

Zawsze Wam na listy odpowiem i ważniejsze sprawy w Gawędach poruszę. Ale musicie pisać ze serca.

A teraz pozdrawiam Was serdecznie i polecam opiece Bożej

Pielgrzym.

# LIST ANIELKI

Anielka z trudem pisała swój list. Z trudem, bo niezbyt jeszcze ładnie stawiała litery, aczkolwiek miała już dziesięć lat, a najwięcej przeszkadzały te łyzy, które jak gdyby się uwzięły — płyną i płyną z oczą. I trzeba uważać, aby się litery nie zamazały. Obciera więc twarzyczkę, umyka z nią w bok, ale i tak spadnie łezka to tu, to tam na papier, a w tej łezce litera zaraz robi się większa, papier marszczy.

Oto co pisze Anielka:

Kochany Jezusku!

Znasz mię, Jezusku. Znasz Anielkę, która gdy tylko jest w kościele, odwiedza zawsze tę boczną kapliczkę, gdzie Ty się znajdujesz. śliczne Dzieciątko Jezus i klęka przed Tobą, choćby na chwilę. A to dlatego, Jezusku, że taki jesteś Mały jak ja i że uśmiechasz się do mnie. I dlatego, że do mnie się uśmiechasz i że jesteś taki Mały, piszę do Ciebie, bo sobie pomyślałam: Dzieciątko chyba dziecka wysłucha.

Ze mną było tak:

Z naszego domku w Toruniu wywieźli nas Niemcy. Najpierw mieszkaliśmy w barakach, gdzie było bardzo źle i mieszkalo dużo dzieci. A potem powieziono nas do Zamajszczyzny. Mieszkaliśmy na wsi. Przy mamusi i tatusiu było mi dobrze, Jezusku.

Ale jednej nocy przyszli Niemcy. Mocno dobijali się do drzwi, a ja tak się bałam! Mamusia mnie uspakajała i tuliła tak, jakgdyby chciała zakryć przed nimi. A na polu strzelano i taki tam był gwar i jęk! I wtedy, Jezusku, zabrano mi tatusia i mamusię. Gruby, brzydki Niemiec wydarł mi z rąk mamusinych i rzucił w kąt, a ja wołałam: „mamo, mamo, wróć!“ Ale tatuś i mama nie wrócili już nigdy. I wiesz, Jezusku, zabrała mię stara Katarzyna. Miała kózkę i ja jej tę kózkę pasłam na wzgórkach pod lasem, skąd było widać drogę. Na tę drogę patrzyłam wciąż: „może mama powróci?“ O, Jezusku, jakże mi wtedy było smutno!

Katarzyna była dobra. Nieraz wiśni przyniosła mi w fartuchu albo jabłek. Zbierałyśmy obie kłosa po polach i chrust w lesie. I przyszła zima a potem znów lato i wtedy Katarzyna umarła. Zabierali mię ludzie do siebie, to tu trochę, to tam trochę. Po wojnie ksiądz proboszcz odszukał moją ciocię i pojechałam do niej.

Jestem u cioci do teraz, ale widzisz, Jezusku, jest nam bardzo źle. Bo ciocia ma wzrok tak już słaby, że nie prawie nie widzi i nie może przvimować szycia. Więc często jesteśmy głodne.

Proszę Cię Jezusku spraw, żebym prędko urosła i mogła już pracować. Albo żeby ciocia znów miała dobry wzrok i mogła szwć. Mój Mały Jezusku, wysłuchaj Anielki.

A. Warnutówna  
Przedzamcze 12.

Anielka pisała swój list na kuchennym oknie. W maluchym mieszkanku nigdy jasno nie było, a teraz, w godzinach przedwieczornych, całkiem mroczno.

Ale oto woła ciotka. Pewno znów zadział się jej gdzieś kłębek z wełną. Ciotka robi na drutach, na pamięć, rękawiczki i pończochy. to jest od czasu, kiedy zaniewidziała. (Żeby tylko była praca, ale tak mało jej przynoszą).

Dziewczynka zsunęła się z ławeczki na której kleczała i biegnie do nokoiku. Kiedy otwierała drzwi, list pozostawiony na okienku podniósł przewiew i przez wybitą szybkę poniósł w świat.

## Św. Maciej

*Słyszysz z nieba Maciej święty,  
że tak skarżą się ptaszęta:*

*Kiedu wreszcie już ustanie  
srożej zimy panowanie?*

*Nie ma ziarenek, ni robaków,  
jagód, muszek ani znaku.*

*A gdy śnieg i zawierucha  
ptaszek tylko w piórka chucha.*

*Chociaż się do gniazdek schroni,  
mróz i w gniazdku go dogoni.*

*Na ptaszkowe te lamenty  
precz wygania zime święty  
i zaczyna budzić ziemię,  
że pod lodem, śniegiem drzemie.*

*Ale ziemia tak narzeka:*

*„Wielki trud mnie przecie czeka,  
a więc nie budź mnie tak wcześnie,  
chcę odnoć jeszcze we śnie“.*

*Święty Maciej ptaszkom gada:*

*— Słyszcie, jak to ziemia biada.*

*Niech się wzmocni w śnie zimo-*

*[wym]*

*zanim wyda plony nowe,  
jeszcze ptaszki, poczekajcie.*

*Tak powiada św. Maciej.*

*Zimę z drogi wnet zawraca  
w śniegi, w łąki ja wzbogaca.*

H. W. K.

— Anielka Warnutówna tu mieszka? — Pytała starsza pani, nieco zdyszana. (Czwarte piętro to dość wysoko).

— Tak — Anielka jest bardzo zdziwiona. O nią to chodzi? — To ja jestem. Proszę, proszę wejść. Zaraz zaprowadzę do cioci. Bo, proszę pani, ciocia nie widzi, ale rękawiczki robi bardzo ładnie. Ja się też już trochę nauczylam, ale ale jeszcze — ciocia bardzo się ucieszy, że pani przyszła, bo już od tygodnia nie ma żadnej.

— Nie mogłam cię znaleźć, dziecko. Szukam od dwu godzin, no ale odnalazłam, to dobrze. Zaprowadźże mnie do cioci.

Kiedy w chwilę później rozmawiali w trójkę, Anielka dowiedziała się dziwnych rzeczy.

Oto jej list znalazła starsza pani w swoim ogrodzie. Leżał na ławeczce pod jabłonią, jak gdyby go kto tam położył.

— Chciałam go zanieść Jezusowi — mówiła Anielka z onuszczonej główką na piersi. Wyobrazila sobie nagle, że uczyniła coś złego. List to był jej oczywiście. Pani go oto trzyma w ręce.

Gdy tak rozmawiali i starsza pani wiedziała już wszystko, rzekła do ciotki:

— Czy nie mogłaby pani soro-  
wadzić się do mnie z Anielką? Zaopiekuję się wami — mieszkam nie mam dość obszerne, zmieścimy się razem, no i jest ogród, gdzie Anielka nabrała by trochę zdrowszej cery, bo przecież takie to bledziutkie. Ja — mówiła dalej — miałam wnuczkę w tym wieku, co Anielka. Ale — zbombardowano pociąg w którym jechała z matką i już nie wrócili — głos pani przycichł — są książki, są zabawki, są sukienki po Zosi — chodźcie, chodźcie do mnie! Jam samotna, dobrze nam będzie razem.

Z ociemniałych ocz ciotki płynęły łzy gęsto. Anielka stojąca obok, naraz pojęła wszystko. Więc list zginał po to, aby go ta dobra pani znalazła. (Kto go zaniósł do ogrodu? Anioł chyba?). I niedola teraz się skończy.

Kiedy przygarnęła się do kolan już ich teraz opiekunki rozszlochawszy się gwałtownie (to ze szczęścia) ta, pogłaskawszy ją po płowej główce, rzekła:

— Pan Bóg sieroty wysłuchuje zawsze, Anielko.

E. Drzew.

## Rady praktyczne

### Jak leczyć odmrożenia?

Bezpośrednio po stwierdzeniu odmrożenia należy bardzo powoli i stopniowo tylko zaaplikować ciepło. Odmrożone ręce lub nogi należy włożyć najpierw do chłodnej wody i stopniowo do coraz cieplejszej. Podobnie też należy postępować w wypadku odmrożenia nosa względnie uszu. Będem bytoby natomiast natychmiastowe zaaplikowanie gorącej wody lub bardzo ciepłego okładu. Odmrożona skóra musi bardzo powoli odtajać i ocieplić się.

Jeżeli tylko działanie zimna nie było zbyt silne, to zaczerwienienie skóry ustąpi po kilku dniach. Można co najwyżej w pierwszym dniu natrzeć skórę delikatnie jednoprocentowym spirytusem salicylowym albo dwuprocentową jodyną. Wcieranie jodyny można powtórzyć nazajutrz i na trzeci dzień, zaś nacieranie spirytusem salicylowym można stosować po kilka razy dziennie.

Jeżeli po silnym odmrożeniu pojawi się obrzęk, to można przyłożyć na noc okład z czystej wystawionej wody, do której dodajemy kilka kropel czystego spirytusu. Po kilku dniach możemy zastosować energiczniejsze leczenie w postaci letnich kąpeli, lekkiego masażu i wcierania na noś maści kamforowej.

**PODZIĘKOWANIE.** Przez długi czas prosiam Boga Najwyższego, za przyczyną Matki Najświętszej Niepokalanie Poczętej o otrzymanie łaski, przyrzekając ogłosić to publicznie. Bóg łaskawy wysłuchał mnie. Wywiązując się z przyrzeczenia składam serdeczne publiczne podziękowanie Bogu Najwyższemu oraz Najświętszej Marii Pannie Niepokalanie Poczętej, prosząc Królową Polski o dalszą opiekę nad całą moją rodziną. (78).

M. Kmieciovna, Iwanowice.

## W kraju i zagranicą

### PREMIER CYRANKIEWICZ

wygłosił w Sejmie deklarację programową przyszłych prac nowego rządu. W deklaracji tej po omówieniu polityki zagranicznej, opartej na dotychczasowych zasadach premier zapowiedział, że Rząd będzie walczył z przerostem administracji i z biurokracją, zapowiedział popieranie inicjatywy prywatnej, opiekę nad kupiectwem i rzemiosłem, walkę z lichwą i spekulacją, utrzymanie stałości pieniądza, staranie o uregulowanie stosunków z Kościołem katolickim, odbudowę wsi, roztoczenie opieki nad nauką, kulturą i sztuką oraz ich rozpowszechnianie, opiekę nad matką i dzieckiem. W zakończeniu przemówienia wezwał wszystkich do współpracy zapowiadając szeroką amnestię, aby do pracy dla Polski wciągnąć także i tych, którzy obecnie działają w ukryciu i walczą w tak zwanej akcji podziemnej.

### PO DEKLARACJI

premiera rządu zabierali głos wszyscy przedstawiciele stronictw politycznych i klubów poselskich w Sejmie. Wszyscy mówcy zapowiedzieli poparcie dla prac Rządu, za wyjątkiem PSL, którego przedstawiciel oświadczył, że wszędzie tam, gdzie będzie chodziło o interes Państwa i Narodu stosunek PSL do poczynań Rządu będzie pozytywny, jednakże do Rządu, jako całości PSL nie ma zaufania.

### PRZEDSTAWICIEL STRON. PRACY

zadeklarował poparcie Rządu we wszystkich sprawach, które zgodne będą z zasadniczymi założeniami programu chrześcijańsko-społecznymi. Stosunek Państwa Polskiego, którego obywatele w znakomitej większości wyznają religię rzymsko-katolicką, do Stolicy Apostolskiej winien zostać jasno określony w nowym konkordacie.

### POSEŁ FRANKOWSKI

jako przedstawiciel Klubu Katolicko-Społecznego oświadczył, że droga do prawdziwego zjednoczenia wszystkich sił w narodzie prowadzi poprzez poszanowanie i re-

spektowanie w życiu publicznym, społecznym i gospodarczym katolickich zasad programowych. Katolicy gotowi są współpracować ze wszystkimi ugrupowaniami politycznymi pod warunkiem jednakowego startu i tych samych możliwości wpływania na charakter i przebieg dokonywanych reform. Mówca stwierdził, że będzie niezmiernie zadowolony, jeżeli rezultatem prac Rządu będzie zawarcie konkordatu. — Ale już i teraz pewne trudności — zdaniem mówcy — można by rozwiązać i zwrócił się o to z gorącym apelem do Rządu.

### W REZULTACIE

całej dyskusji przeprowadzono głosowanie, na podstawie którego uchwalono poparcie Rządowi wszystkimi głosami przeciwko głosom PSL. Poprzednio uchwalono, że Krajowa Rada Narodowa dobrze zasłużyła się Ojczyźnie.

### 10 LUTEGO

odbyło się w Paryżu podpisanie traktatów pokojowych z Włochami, Bułgarią, Rumunią, Węgrami i Finlandią.

Jako pierwszy podpisany został traktat z Włochami. Z ramienia Polski traktat podpisał minister Modzelewski.

Wieczorem tego dnia prezydent Francji wydał w pałacu Elizejskim bankiet na cześć wszystkich przedstawicieli, tak państw sprzymierzonych jak i też tych, które swego czasu były sprzymierzeńcami Niemiec.

### W BERLINIE

na jednym z dancinów wybuchł pożar, który pociągnął za sobą wiele ofiar. Pożar został spowodowany prawdopodobnie przez nieostrożne ustawienie pieca w pobliżu drewnianej sali. W czasie pożaru rozgrywały się przerazliwe sceny. Zginęło ponad 100 osób, kilkadziesiąt zaś zostało poważnie pokaleczonych. Wśród ofiar znajdują się także żołnierze amerykańscy i angielscy, którzy tanczyli z Niemkami.

Oddziały brytyjskie i amerykańskie, które przystąpiły do akcji ratunkowej, były w tym wypadku bezsilne.

## CALUN TURYNŃSKI

Wraz z Mszalikiem niedzielnym przysłała nam Liga katolicka i komitet biskupów w Ameryce ciekawe obrazki, przedstawiające oblicze Zbawiciela. Na pierwszy rzut oka wydają się bardzo zwykłe, brak wyrazistości, jakieś blade plamy i rysy, zmekszczone kontury twarzy. Po przeczytaniu wyjaśnienia przekonujemy się jednak, że nie jest to tylko ludzka próba odtworzenia Boskiego oblicza, lecz fotografia odbicia twarzy na płótnie grobowym Chrystusa.

Wszyscy czterej Ewangelisci opisując Mękę Zbawiciela zazna-

czają zgodnie że: „przyszedł Józef z Arymatel, zacny senator, który też oceniał królestwa Bożego: i śmiało wszedł do Pałata i prosił o Ciało Jezusowe... kupiwszy przescieradio i zająwszy Go, owinął w przescieradio i położył Go w grobie” (Mar. 15). Przescieradio to, dzięki szczególnej opiece Bożej przetrwało aż do czasów dzisiejszych.

Po Zmartwychwstaniu Chrystusa dostaje się w ręce chrześcijan, którzy otaczają je zawsze dużym szacunkiem. Cesarzowa Eudoksja przesyła święte płótno do cesarzowej Pulcharii (390—453), a ta

składa cenną relikwię w nowo-wzniesionej bazylice St. Maria di Frankerna w Konstantynopolu, po zdobyciu którego święte płótno wędruje do Francji i zostaje przechowywane w katedrze w Besancon. Po pożarze katedry przechodzi w ręce rodziny Verger, w pewnym czasie ulega częściowemu zniszczeniu przez pożar w Chambezy, a wreszcie po długiej wędrówce i przygodach przechodzi w ręce domu Sabaudzkiego i do dziś przechowywane jest pod troskliwą opieką w Turynie (Włochy półn.), stąd nazwane powszechnie „Cafunem Turynskim”.

## POTWORNEJ ZBRODNI

dokonano w gminie Polska-Wola, woj. lubelskiego. Uzbrojeni bandyci wpadli na plebanie i sterroryzowali gospodynię miejscowego ks. proboszcza Niedzielskiego, uprowadzili księdza do lasu. Następnego dnia znaleziono zwłoki księdza, noszące ślady bestialskiego znęcania się.

## W ANGLII

powstał duży pierwszy powojenny kryzys gospodarczy. Wobec braku węgla skasowano wielką ilość pociągów pasażerskich, a na niektórych trasach ruch kolejowy został zupełnie wstrzymany. Ograniczono także ruch tramwajowy. Dopływ światła elektrycznego został zamknięty, a w niektórych wypadkach mocno ograniczony. Samoloty rozpoczęły akcję zrzućcia artykułów pierwszej potrzeby w tych okolicach gdzie kolej nie dochodzi. Gazety angielskie zostały ograniczone co do ilości stron, a wydawanie tygodników zostało wstrzymane na dwa tygodnie. Marynarze angielscy zatrudnieni w portach przy załadunku węgla, który miał być wysłany do Singapoore rozpoczęli strajk na znak protestu przeciwko wywożeniu węgla z Anglii w chwili, gdy brak jego daje się odczuwać dotkliwie na wyspie. Na giełdzie londyńskiej zanotowano gwałtowny spadek papierów wartościowych.

## 400 POLAKÓW

którzy uchwalili głodówkę jako protest przeciwko zatrzymywaniu ich w Anglii i niewywożeniu do kraju, po pięciu dniach przerwali głodówkę i przyjęli posiłek, bowiem władze angielskie zobowiązały się po dać w ciągu 36 godzin dokładny termin odjazdu do Polski.

## SCHUMACHER

przemawiając w Deusseldorfie zapowiedział, że będzie walczył o republikę niemiecką, posiadającą takie same prawa, jak inne państwa. Omawiając przyszłość Niemiec, Schumacher zaatakował w ostry sposób Zw. Radziecki, Polskę i Francję. Zdaniem jego, kraje te nie prowadzą właściwej polityki wobec Niemiec.

## POLICJA FRANCUSKA

wykryła 25 olbrzymich składów środków wybuchowych i sprzętu mającego służyć do akcji sabotażowej. Materiał ten był zakopany w rozmaitych miejscach wzdłuż wybrzeża Atlantyku. Wszystkie kryjówki były doskonale zamaskowane. Jak zeznali w śledztwie jeńcy niemieccy materiały te miały być użyte przez niemieckie oddziały sabotażowe.

## PREMIER CZECHOSŁOWACJI

empytany, co sądzi o granicach na Odrze i Nysie, oświadczył:

— Sprawa ta jest również i dla nas nie zwykle ważna. Nie chodzi tu bowiem tylko o granice Polski, lecz o granice całej Słowiańszczyzny. Trwałe granice narodów słowiańskich wobec Niemiec są jednym z warunków skutecznej obrony przeciwko nowemu „Drang nach Osten”, a tym samym zabezpieczeniem przed nową agresją niemiecką.

## W STANACH ZJEDNOCZONYCH

zniszczono przeszło milion ton ziemniaków, dla utrzymania ich ceny. W różnych krajach odczuwany jest głód, a tymczasem w Ameryce jedynie dla celów handlowych marnuje się olbrzymie bogactwa żywnościowe.

## DWUM LEKARZOM

brazylijskim oraz lekarzowi chińskiemu udało się otrzymać preparat „sutilinę”, który skutecznie zwalcza gruźlicę. Odkrycie to będzie przedstawione podczas sesji kongresu dla walki z gruźlicą, którzy zbierze się w Limie w marcu r. b.

## W NORYMBERGU

doszło do demonstracji, w której wzięło udział ponad 15 tys. osób. Demonstrujący powzięli rezolucję występującą przeciwko sprawcom wybuchu bomby w biurach przewodniczącego trybunału denazyfikacyjnego. Trybunał ten rozpatruje sprawę v. Papena. Demonstracje miały miejsce na placu, na którym Hitler przyjmował corocznie defiladę „brązowych koszul”.

## POŻAR NA STATKU

który miał wyruszyć z Hong-Kongu do Kantonu wybuchł na godzinę przed odjazdem kiedy na statku było zaledwie 250 pasażerów. Przyczyną pożaru był wybuch benzy ny znajdującej się pod pokładem. Płomie nie, które natychmiast objęły statek odcię ly pasażerom drogę na ląd. Według dotychczasowych informacji w płomieniach zginę ło sto kilkadziesiąt osób. Nieznaczna ilość pasażerów uratowała się skacząc do wody.

Za 100.— zł. **NADZWYCZAJNA OKAZJA!** Za 100.— zł.

**samochód osobowy,  
młocarnię,**

motocykl, rowery, radiodbiorniki, kupony na ubrania,  
suknie, biżuteria, meble, maszyna do pisania  
oraz bardzo dużo innych wartościowych przedmiotów

## WIELKA LOTERIA FANTOWA

na odbudowę Seminarium Duchownego w Poznaniu

Losy nabyć można w każdym biurze parafialnym  
Archidiecezji Poznańskiej.

Komitet Ofiarowania, Poznań, ul. Grobla 1 wysyła losy pocztą za  
zaliczeniem albo po wpłaceniu na P.K.O. V-841 zł. 120.— za jeden los.

Ciągnięcie w POZNANIU, dnia 31 marca 1947 r. (70)

## Wytwórnia

## Organów i Fisharmonii

ANDRZEJ RUDZIŃSKI

mistrz - dypl.

Piotrków Tryb. — ul. Narutowicza Nr. 30, m. 7

Budowa organów wszelkich systemów,  
przerabianie, strojenie, konserwacja  
elektrowentylatorów i wszelkie reperacje.  
Firma posiada liczne podziękowania  
profesorów konserwatorów oraz znawców  
muzyki kościelnej (74)

## WITRAŻE

NOWE I NAPRAWY WYKONUJE OD 1902 ROKU

KRAKOWSKI ZAKŁAD WITRAŻÓW

S. G. ŻELEŃSKI

ODZŁACZONY 15 ZŁOTYMI MEDALAMI

KRAKÓW

AL. KRASIŃSKIEGO 23

Redakcja i Administracja: Włocławek, ul. Brzeska 4. Tel. 11-26.

Konto P.K.O. Nr. VI—231.

Redaktor: ks. dr W. Mirski.

Przyjmuje w godz. 10—12 z wyjątkiem dni świątecznych. Maszynopisów nie zwraca się.

Ogłoszenia przyjmuje Administracja codziennie z wyjątkiem dni świątecznych w godz. od 8—12 i od 2—5. W soboty od 8—12.

Ceny ogłoszeń: Ogłoszenia drobne po 5 zł. za wyraz, poszukiwania rodzin i pracy po 3 zł., urzędowe, przetargi, nekrologi:

1 mm szerokości, 1 szpalta po 5 zł., reklamowe — 10 zł.

Prenumerata z przesyłką pocztową: kwartalna 40 zł., półroczna 75 zł., roczna 150 zł.